מתני' המחליף פרה בחמור. להכי נקט 'המחליף' ולא תמר 'המוכר פרתו וילדה' דלולו מוכר במעות לית ליה לוקח עד דמשך וכיון דמשך מידע ידיע לי' ילדה כבר לי' ילדה כבר ליכא לספוקי בעד שלא מכרתי, ומשלקחתי' לבל מחליף פרה בחמור לית ליה לריך למשוך הפרה (ג) (לו) ויהחמור דלחד מהן

כ"ק מז: כ"ע נה.

ממשך נקנין חליפין לחבירו במשיכתו על זה בכ"מ—שהן כדלחמרינן בהזהב (לעיל דף מו.) כל העשה דמים בחלר כיון שזכה זה נתחייב זה בחליפין לפי שכשמשך זה בעל הפרה לח החמור ניקנית הפרה לבעל החמור ואין יכול לח ילדה לו לח ילדה:

קידושין כב:

וכן המוכר שפחתו. דקי"ל* עבד כנעני נקנה בכסף וכשנתן מעות ניקנית לו השפחה ולפילו היא בבית בעליה ואין יכול לח עד שלא ילדה נתן הכסף והעובר שלו לו לאחר שילדה והולד של בעליה זה לומר (ג) כן וזה לומר כן יתלוקו: **יש בו ממוכר.** בגמרל פריך עלה: **ונמי כשימעת.** קרן ויש בסמוכה לרחבה מוכרין בה בהמות ועבדים:

[לעיל ב: וש"נ] **לימור דלמר סומכום שמא ושמא.** בשור שנגח לח הפרה (ב"ק דף מו.):

לעיל ב: [ב"ק לה:]

ברי וברי. כגון מתני' דזה לומר כן הוא וזה לומר כן הוא מי לחמר: **תנא סיפא.** שמא ושמא מכלל דלישנא ברי וברי כשמא ושמא לי': **מודה סומכום ליכא לאוכעה דפורייתא.** [ב] ללקטן מוקמינן לה בדקטנה לידה דללו 'הילך' הוא לחי דקא מודי ליה בגויה ולית ליה כשבטין על העבדים ולית ליה טעמו בחטים והודה לו בשעורין חייב: **מה שטענו לא הודה לו.** ללח דמי לטענו ק' והודה לו כ' דהתם מקלת טענה עלמה הודה לו, לבל זה מודה לו בעבד לחבר, וע"ז שטענו ח"ל להד"ם: **ועוד.** לפילו לית ליה כמ"ד טענו חטים והודה לו בשעורים חייב: **הילך הוא.** שמודה עליו מוכן הוא ליטלו ולילח למ"ד להילך פטור בפ"ק (דף ד.): **דמי עבד גדול** — מכריחי לך בילך שהקנאו לי ולא קנים ומוכרו להמים: **וזה לומר דמי עבד קטן.** יש לך בידי: **עומדי שדה גדולה.** מנין עומדים על שדה גדולה וזה לומר מנין עומדים על שדה קטנה מכרתי לך:

כסות

מתני' *המחליף פרה בחמור וילדה, וכן המוכר שפחתו וילדה, זה אומר "עד שלא מכרתי" וזה אומר "משלקחתי", יחלוקו. היו לו ב' עבדים אחד גדול ואחד קטן, וכן ב' שדות אחת גדולה ואחת קטנה: הלוקח אומר "גדול לקחתי" והלה אומר "איני יודע", וכה בגדול, המוכר אומר קטן מכרתי והלה אומר איני יודע, אין לו אלא קטן, זה אומר גדול וזה אומר קטן - ישבע המוכר שהקטן מכר זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע, יחלוקו: **גמ'** אמאי יחלוקו, וליחזי ברשות דמאן קיימא אידך הואי, הראיה? חייא בר אבין אמר שמואל בעומדת באגם שפחה נמי דקיימא בסימטא, אוכמא אחזקת דמרא קמא וליהוי אידך המע"ה? לא מני סומכום היא דאמר *ממון המוטל בספק חולקין בלא שבועה אומנא דאמר סומכום בשמא ושמא ברי וברי מי אמר? אפי' רבה בר בר הונא אין אמר סומכום אפילו ברי וברי, רבא אמר לעולם כי אמר סומכום שמא ושמא אבל ברי וברי לא אמר—ותני זה אומר שמא עוד שלא מכרתי וזה אומר שמא משלקחתי זה אומר איני יודע וזה אומר איני יודע יחלוקו בשלמא לרבא מדסיפא שמא ושמא רישא נמי שמא ושמא אלא לרבה בר בר הונא דאמר "אין, אמר סומכום אפילו ברי וברי" השתא ברי וברי אמר יחלוקו, שמא ושמא מיבעיא? אי משום הא לא איריא, תנא סיפא לגלויי רישא שלא תאמר רישא=שמא ושמא אבל ברי וברי לא תנא סיפא שמא ושמא מבלל דרישא=ברי וברי ואפ"ה יחלוקו תנא זה אומר גדול וזה אומר קטן ישבע המוכר שלמן מכר בשלמא לרבא דאמר כי אמר סומכום שמא ושמא אבל ברי וברי לא—אמר מיש"ה ישבע, אלא לרבה בר בר הונא דאמר אין אמר סומכום אפילו ברי וברי אמאי ישבע מוכר יחלוקו מיבעי ליה? מודה סומכום היכא דאיכא שבועה דאורייתא כדבעינן למימר לקמן: **היו לו** ב' עבדים אחד גדול ואחד קטן [וכו']: [א] אמאי ישבע, מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו, עוד הילך הוא, ועוד אין נשבעין על העבדים? אמר רב בטוענו דמי: דכוי עבד קטן, דמי עבד גדול, דמי שדה גדולה דמי שדה קטנה, שמואל אמר בטוענו כסות עבד גדול כסות עבד קטן, עומדי שדה גדולה עומדי שדה קטנה,

כסות

ולימא בהסומת למתן קיימא. ול"ת וכי נמי הוי הולד ברשות לוקח לית זה הוכחה דקנאה להא דתניא בת"כ(ג"ע דף לו:) הגודלות לין להן חזקה משום דשמא מחליפין בהו לרשותו לו תפסן ברשות כשהן הולכות לרשות וכי תימא הכא משפחה פריך דתניא התם קטן המוטל בעריסה ים לו חזקה להא מני הכא בעומדת בהגם שפחה נמי כו' מ"מ כיון דמיפרה נמי פריך ושוד דקטן נמי דים לו חזקה מפרש התם טעמא משום לחימת לח מצפיין ברח לבל הכא שמכר התם למה לין לומר שהוליכה בגה עמה לבית לוקח במקום שים לה להיות וי"ל כיון דליכא דררא דממונא (ג) ויש ספק בדבר בלא טעמותיהן וטוענן ברי הלוקח לח הוא ברשותו לין להוליח מידו לבל לח היה טוען שמא סברת הוא בלא טעמ"ש ומועלת חזקה מספק ולא דמי לאחד שהפקיד טלה אי בלא בעל הבית ויש לבעה"ב כמו כן טלה אי ומת אחד מהן לחמר בפ"ב דבכורות(דף יח: ושם) דהמפקיד הוי המע"ה ומועלת חזקה בעל הבית לע"פ שטוען ספק דהתם היה מוחזק בודאי בעלה אי מעיקרא לבל כאן לא הוחזק משולם לוקח בודאי זה בודאי לבל מוכר לח הוא מוחזק מועיל לפי' הוא טוען שמא סיהיה מוחזק בודאי מתחילה קודם מכירה כסיהיה פרה מעוברת ותני"ע דלא דמי ממח להיות דבכורות דהתם הוחזק בודאי בודאי מתחילה לבל הכא לא הוחזק משולם בודאי וולד לאחר שטולד תלח בעובר ולפי מה שפי' שחזקת לוקח מועלת כשטוען ברי ול"ם דמצי דקיימא בהגם ולא מצי דקיימא ברשות ומיהו ה"מ לטוען דקיימא ברה"ך תלח אין דרך בהמה ושפחה להתעבר שם כמו בהגם

וסימטא וברשות בעלים:

הא מני סומכום היא. [ג] נראה לרבינו שמואל מדלא קאמר תלח הא מני סומכום היא משמע דלא הדר ביה ממה דלוקמה בעומדת בהגם ולא לחיישי סומכום תלח בשאין מוחזק לח זה ולא זה לבל היכא דמוחזק מודה סומכום דעל לידך להביא ראיה וק' לר"י דלעיל (דף מז:) אמרינן דזה לומר חיני יודע הם שמלה הוא סכורה וזה לומר חיני יודע יחלוקו ולוקמינן *כסומכום ותני"ע שהשוכר מוחזק במעותיו וי"ל התם שהמוחזק נמי טוען שמא אין חזקתו מועלת לבל הכא לוקמינן בעומדת בהגם כדי לוקמה אפילו בברי וברי דאי הוה מוחזק מד מיניהו היתה מועלת חזקתו ומיהו קשה דבפ"ק (ב"ק דף לה: ושם) אמרינן דזה לומר שורך הזיק וזה לומר לח כי תלח בפלג לקה המע"ה וקאמרינן בגמ' זאת לומרת חלוקין עליו חביריו על סומכום לסומכום יחלוקו ומתניתין דהתם לייטי בברי וברי מדקתני זה לומר כדבית שמאי וזה לומר כדבית הלל ואמאי קאמר הא מני סומכום היא לוקמה אפילו כרבנן ולכל פלוג לאמתני' לוקמה כשעומדת בביתו דמודה סומכום כיון דטענין ברי וה"ת אמאי קאמר הא מני סומכום היא לוקמה אפילו כרבנן ולכל ניח לן למיזל בתר מלח דליכא חזקה לאוקמה בחזקה משוברת ושמא היא דילמא וי"ל דחזקת מלח קמא חשיבא טפי ואם היה עם חזקת ממון חזקת משוברת לפילו סומכום מודה דהמע"ה כדלאמרינן בריש שור שנגח לח הפרה (ב"ק דף מו. ושם ד"ה שור) דלוקי ריש כסומכום וקתני סיפא פרה שנגחה השור ואינו יודע אם הולד היה בשעת נגיחה ופרה דחד וולד דחד בעל הפרה מצלם רביע מז לאמר דעיין דשומפות לית ליה ואינו מצלם אלא כלילו ואלו וולד שייע דהמע"ה וס"ע דליכא ברי חזקה לבעל הפרה חזקת משוברת ושמא ילדה וחזקת ממון לבל מן הולד גובה שמיעת שזהו חני מלקו תע"ג שהוא מוחזק דחזקה משוברת היא כגי דה וקשה לעיל (דף מז:) הגן שלה היום ושכרה למחר זה לומר חיני יודע וזה לומר חיני יודע יחלוקו ולמאי ברי חזקה בחזקת קיימת ושמא היא דמחה בשעת שכירות וגם חזקת ממון ול"ל ליחלוקו לא קאי אלא אמלה היום ושכרה למחר: **תנן** זה לומר גדול וזה לומר קטן יבעבע המוכר. מריקשה (לד: מז:) דזה לומר שלה היא וזה לומר שכורה יבעבע מני למיפרך מלח דליחא ליה לאמיפרך ממתני' דקתי בה ולפירוש רבינו שמואל ק"ם דהתם מודה סומכום דלא לאמר יחלוקו כיון שהוא מוחזק ועוטן ברי: **דכוי** עבד גדול. פירש בקונטרס נתתי לך דמים לקנות עבד גדול וקנה דלא הוה ליה למיקנה במתניתין לוקה ומוכר מלא מלה גרוחה לר"י דמיירי שמכר לו קנה דבשלהי המניח (ב"ק דף לה: ושם) לחמרי' דזה לומר שורך הזיק וזה לומר לח כי תלח בפלג לקה המע"ה וקחמרינן בגמ' זאת לומרת חלוקין עליו חביריו על סומכום לסומכום יחלוקו ומתניתין דהתם לייטי בברי וברי מדקתני זה לומר כדבית שמאי וזה לומר כדבית הלל ואמאי קאמר הא מני סומכום היא לוקמה אפילו כרבנן ולכל פלוג לאמתני' לוקמה כשעומדת בביתו דמודה סומכום דעל לידך להביא ראיה וק' לר"י דלעיל (דף מז:) אמרינן דזה לומר חיני יודע הם שמלה הוא סכורה וזה לומר חיני יודע יחלוקו ולוקמינן *כסומכום ותני"ע שהשוכר מוחזק במעותיו וי"ל התם שהמוחזק נמי טוען שמא אין חזקתו מועלת לבל הכא לוקמינן בעומדת בהגם כדי לוקמה אפילו בברי וברי דאי הוה מוחזק מד מיניהו היתה מועלת חזקתו ומיהו

נא א מיי' פ"ד מהלכות מכירה הלכה י ועי' במ"מ סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סי' רכג סעיף ג:

נב ב מיי' שם הלכה י טוש"ע שם סעיף ד:

נג ג מיי' שם הלכה י טוש"ע שם סעיף ה:

נד ד מיי' פ"ה מהלכות טוען ונטען הלכה ג סמג עשין נה טוש"ע ח"מ סי' נה סעיף ג:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה המחליף וכו' לית ליה טירא למעוך הפרה והמחמר כע"ל ותימה לו מחמר כו' (ב) ד"ה וכן זה לומר כו' וזה לומר כו' ולחזי וכו' (ג) תוס' ד"ה ולחזי וכו' דים ספק בדבר:

הגהות הגר"א

[א] בא' ממתי' יבעבע כו'. ג"ב וכ"ה דמ"ל מרישא זכה בגדול ממתי' כיון דליכא בעובד דתורי' וכמ"ל בז ע"ב ולא מסוס דמתני' סומכום ליכא כמ"ש בסיפא זה לומר כו' יחלוקו וי"ל דמ"ל לסומכום לבל למסקנא גם כרבנן מתא מרישא שבועה ואינו יכול ליכנע ומכלם לסברת דלף ע"י גלגול ולסברת המולקת לתי כסומכום (ועמ"ש רבינו בת"מ סי' ע"ה ס"ק מ"ו וסי' רכ"ג ס"ק ק) : [ב] רש"י ד"ה מודה סומכום. דלקמן כו'. ג"ב ג"ע נמי נקיט המחליף כתוס' ד"ה לוקמינן דרב שפת לתי' : [ג] תוס' ד"ה הא. גלגלח כו'. ג"ב לבל למ"ש מפרש דהכי ניח מעיונים קמא ולפ"ז רבנן ל"ם ובעומדת בהגם ובשמא ושמא(ועמ"ש רבינו בת"מ סי' רכ"ג ס"ק ו'):

נועא

[לעיל נח:] הסה"ד בסק האי "טבח" בועזנו עבד אחד ושוה ז' דינר קלן

נועא

אחזקות ושעבוד אין מוכר לאחר • "איני יודע" ב ג:ד:ה ג ג:ד/קלן

נועא/מהדר

(מהדק) △ קושיות ▽ תשובות לשאר הא פסקי האחנה יחלוקו מחלקה על ספק בעדות אי נולד ספק אי נולד ודספק

נועא

אחר אחר סומכום דאחזון האוכל בספק חולין א) אחא ואחא ספק ואני אחנך

△ קושיות על ▽ תשובות נקר בר בר הונא